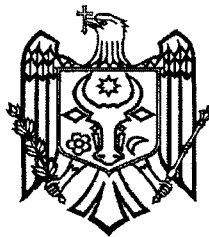

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35/1-684 15.05.2020

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de către Leahovcenco Nadejda împotriva lui Cucer Artur, intervenienți accesorii executor judecătoresc Vînaga Corneliu, Leahovcenco Vladimir, cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc.

Anexă:

- *încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2r-275/20 din 26 martie 2020;*
- *sesizarea privind excepția de neconstituționalitate cu anexe pe _____ 26 _____ file.*

**Judecător al
Curții de Apel Chișinău**

Liuba Pruteanu

09:35

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
Intrare Nr. <i>759</i>	
" <i>20</i> "	" <i>05</i> " <i>2020</i>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE **PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire Leahovcenco Nadejda

II. OBIECTUL SESIZĂRII

La data de 26 octombrie 2000, a fost adoptat Codul Familiei al Republicii Moldova, care a fost publicat pe data de 26 aprilie 2001 în Monitorul Oficial al RM, nr. 47-48 art. 210, în care a fost inclusă următoarea prevedere legală:

Articolul 32. Garanțiile drepturilor creditorilor la încheierea, modificarea și rezilierea contractului matrimonial

(1) Fiecare dintre soți este obligat să înștiințeze creditorii săi despre încheierea, modificarea sau rezilierea contractului matrimonial. În cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului.

(....)

Prin prezenta sesizare vom solicita exercitarea controlului constituționalității a textului “În cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” din alineatul (1) articolului 32 al Codului Familiei prin prisma art.1, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova, pe motiv că textul legislativ în cauză nu corespunde criteriilor de claritate a legii care derivă din art. 23 al Constituției, precum și standardelor de protejare a proprietății conform art. 46 și 56 din Constituția RM.

III. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1. Statul Republica Moldova

„(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

“(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46. Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.”.

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății”.

Articolul 134 Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135 Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; (...).”

Articolul 140 Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărîrii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate”.

2. Prevederi relevante ale Legii cu privire la actele normative, nr.100 din 22.12.2017 (M.O., 2018, nr.7-17) sunt următoarele:

Articolul 3. Principiile activității de legiferare

(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

- a) constituționalitatea;
- b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;
- c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;
- d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;
- e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;
- f) respectarea ierarhiei actelor normative.

Articolul 54. Limbajul, ortografia și punctuația actului normativ

(1) Textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli:

a) conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.

3. Prevederi relevante ale Codului Familiei

“ Articolul 19. Noțiunea regimului legal al bunurilor soților

(1) Bunurile dobîndite de către soți în timpul căsătoriei sînt supuse regimului proprietății în devălmășie.

(2) Regimul legal al bunurilor soților acționează în măsura în care nu este modificat de contractul matrimonial.

Articolul 27. Contractul matrimonial

Contractul matrimonial este convenția încheiată benevol între persoanele care doresc să se căsătorească sau între soți, în care se determină drepturile și obligațiile patrimoniale ale acestora în timpul căsătoriei și/sau în cazul desfacerii acesteia.

Articolul 28. Încheierea contractului matrimonial

(1) Contractul matrimonial poate fi încheiat pînă la înregistrarea căsătoriei sau, în orice moment, în timpul căsătoriei.

- (2) Contractul matrimonial, încheiat pînă la înregistrarea căsătoriei intră în vigoare la data înregistrării acesteia.
- (3) Contractul matrimonial se încheie în formă scrisă și se autentifică notarial. Nerespectarea acestor prevederi atrage nulitatea contractului.

Articolul 29. Conținutul contractului matrimonial

- (1) Prin contractul matrimonial soții pot modifica regimul legal al proprietății în devălmășie stabilit la art.20.
- (2) Contractul matrimonial poate stabili că toate bunurile dobîndite de fiecare dintre soți în timpul căsătoriei sînt proprietate personală a soțului care le-a dobîndit.
- (3) Contractul matrimonial încheiat în timpul căsătoriei nu are acțiune retroactivă. Bunurile dobîndite pînă la încheierea contractului sînt supuse regimului legal prevăzut de prezentul cod.
- (...)

Articolul 32. Garanțiile drepturilor creditorilor la încheierea, modificarea și rezilierea contractului matrimonial

- (1) Fiecare dintre soți este obligat să înștiințeze creditorii săi despre încheierea, modificarea sau rezilierea contractului matrimonial. În cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului.
- (2) Creditorii soțului debitor pot cere modificarea sau rezilierea contractului matrimonial dacă acesta le lezează drepturile și interesele ocrotite prin lege.”

4. Prevederile Codului Civil (în redacție de pînă la 01.03.2019)

Articolul 344. Proprietatea comună. Temeiurile apariției ei

- (1) Proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.
- (2) Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic.

Articolul 345. Formele proprietății comune

- (1) Proprietatea comună poate fi caracterizată prin delimitarea cotei fiecărui proprietar (proprietate pe cote-părți) sau prin nedelimitarea cotelor-părți (proprietate în devălmășie).
- (2) Dacă bunul este comun, proprietatea pe cote-părți se prezumă pînă la proba contrară.
- (3) Coproprietarii devălmași pot atribui bunurilor comune regimul proprietății comune pe cote-părți

Articolul 366. Dispoziții generale cu privire la proprietatea comună în devălmășie

- (1) În cazul în care dreptul de proprietate aparține concomitent mai multor persoane fără ca vreuna dintre ele să fie titularul unei cote-părți ideale din bunul comun, proprietatea este comună în devălmășie.
- (2) Proprietății comune în devălmășie se aplică în modul corespunzător dispozițiile cu privire la proprietatea comună pe cote-părți dacă prezenta secțiune nu prevede altfel.

Articolul 370. Împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie

Împărțirea bunului proprietate comună în devălmășie între coproprietarii devălmași se va face proporțional aportului fiecăruia la dobîndirea bunului. Pînă la proba contrară, aportul coproprietarilor devălmași este prezumat a fi egal.

Articolul 371. Proprietatea comună în devălmășie a soților

- (1) Bunurile dobîndite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.
- (2) Orice bun dobîndit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie pînă la proba contrară.

Articolul 373. Determinarea părților din proprietatea comună în devălmășie a soților în caz de împărțire a bunurilor

- (1) În cazul împărțirii bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților, părțile lor se consideră egale.
- (2) Bunurilor proprietate comună în devălmășie a soților pot fi împărțite atît la divorț, cît și în timpul căsătoriei. Împărțirea bunurilor comune în timpul căsătoriei nu afectează regimul juridic al bunurilor care vor fi dobîndite în viitor.

5. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998

Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept

„Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție”.

6. Prevederi relevante din Protocolul adițional nr.1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 1. Protecția proprietății

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

IV. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe data de 21 iunie 2018, petiționara Nadejda Leahovcenco a depus la Judecătoria Chișinău contestația împotriva încheierii executorului judecătoresc Vîna Corneliu nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018, prin care în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu nr.2-906/2013 din 04 martie 2013 privind încasarea de la Leahovcenco Vladimir în beneficiul lui Cucer Artur a sumelor bănești executorul judecătoresc a dispus aplicarea interdicțiilor la înstrăinarea autovehiculelor, înregistrate după Leahovcenco Nadejda, asupra 5 mijloace de transport, înregistrate pe numele Nadejdei Leahovcenco.

În motivarea contestației depuse petiționara a invocat că executorul judecătoresc a prezumat eronat că mijloacele de transport înregistrate pe numele său ar constitui proprietate comună cu Leahovcenco Vladimir, cu care se află în căsătorie începînd cu 1983 și pînă în prezent. În demonstrarea faptului că mijloacele de transport asupra cărora s-a pus interdicție de înstrăinare constituie proprietate personală a petiționarei, aceasta a prezentat mai multe probe și argumente, inclusiv contractului matrimonial semnat la 3 august 2017.

Sub aspectul circumstanțelor litigiului examinat de instanța de judecată în coraport cu prezenta excepție de neconstituționalitate depusă ținem să ne concentrăm asupra celor ce se referă la semnarea contractului matrimonial și la achiziționarea de către petiționara a automobilului Mazda CX, a.f. 2017, unul din cele 5 automobile, asupra cărora s-a aplicat interdicție de înstrăinare, de fapt cel mai valoros automobil din cele 5 discutate.

Contractul matrimonial între Nadejda și Vladimir Leahovcenco a fost semnat și autentificat notarial pe data de 3 august 2017, și conform acestuia contract s-a convenit:

- Bunurile imobile sau alte bunuri care în conformitate cu legea se supun înregistrării, precum și valori mobiliare, cote de participare și cote sociale din capitalul întreprinderii se vor procura pe parcursul căsătoriei doar din contul mijloacelor personale și se vor înregistra după acel soț care a investit sumele în procurarea respectivă. În privința unor astfel de bunuri a soțului pe numele căruia bunul a fost procurat și înregistrat va acționa regimul de proprietate divizată. (pct. 8)

Automobilul MAZDA CX3 a.f. 2017 a fost procurat ulterior încheierii contractului matrimonial, la data de 30 martie 2018, fapt atestat cert prin probe prezentate de petiționara, și conform pct.3 și 8 ale contractului matrimonial din 3 august 2017 constituie proprietatea personală a petiționarei..

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani nr. 25c¹¹-147/2018 din 11.11.2019 a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată contestația înaintată de Nadejda Leahovcenco împotriva lui Cucer Artur,

intervenienți accesorii executor judecătoresc Vînaș Cornelii, Vladimir Leahovcenco, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Vînaș Cornelii nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018, inclusiv în partea ridicării interdicției de înstrăinare a automobilului Mazda CX3.

În motivarea soluției sale privitor la respingerea contestației petiționarei în privința automobilului MAZDA CX3, instanța de judecată a motivat că *“se constată a fi ca declarative și susținerile avocatului ... precum că automobilul de model MAZDA CX3 culoare alb, a.f. 2017 ... nici nu a existat la data încheierii contractului [matrimonial] și constituie proprietatea ei personală [a petiționarei], ori potrivit pct. 3 din contractul matrimonial din 03 august 2017, după încheierea căsătoriei toate bunurile (mobile și imobile) sau drepturi patrimoniale, care au fost obținute de către unul dintre soți, constituie proprietate a soțului corespunzător, astfel încât nu este important că automobilul a fost obținut până la sau după încheierea contractului matrimonial, ori acesta reglementează situații și după încheierea lui, iar conform ultimului părțile urmau să înștiințeze creditorii săi despre încheierea, modificarea sau rezilierea contractului matrimonial, sub sancțiunea răspunderii pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului”*.

Încheierea Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani nr.3-3856/19 din 02.12.2019 a fost contestată cu recurs în termen și recursul se examinează de către Curtea de Apel Chișinău.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Cele relatate în pct. IV al prezentei sesizări confirmă că instanțele de judecată interpretează și aplică dispozițiile art. 32 alineatul (1) al Codului Familiei, în sensul că se constată inopozabilitatea contractului matrimonial semnat între soți fața de un creditor neînștiințat despre încheierea contractului matrimonial și, după această logică trebuie de evidențiat două aspecte: inopozabilitatea conform normei legale discutate îi poate privi pe ambii soți (inclusiv pe cel care nu este debitor al creditorului neînștiințat, adică situația juridică actuală a petiționarei), această inopozabilitate ar fi și nelimitată în timp, putând fi aplicată chiar și în privința averii care s-a dobândit ca proprietate personală de către un soț și după semnarea contractului matrimonial peste o perioadă semnificativă de timp.

1. Analizînd conținutul ipotezei normei legale deduse controlului constituționalității, evidențiem că norma legală din art. 32 alin (1) al Codului Familiei nu aduce o soluție clară situației juridice reglementate, întrucît statuează obligația soților de a înștiința creditorii săi despre încheierea contractului matrimonial, dar nu precizează în ce forme urmează să aibă loc această înștiințare (verbală, scrisă) și mai important, condițiile și termenele pentru îndeplinirea acestei obligații legale: se înștiințează creditorul înainte sau după semnarea contractului matrimonial, și în ce termen concret. Aceste aspecte nu sunt definite în norma discutată deși sunt vitale pentru înțelegerea clară a standardului de conduită care se impune prin aceasta, inclusiv în scopul aprecierii existenței sau lipsei temeiului juridic pentru aplicarea efectelor negative prevăzute în cazul neexecutării ipotezei normei date.

Lipsa unei reglementări clare și concrete a standardului de conduită în privința înștiințării creditorului din art. 32 alin. (1) al Codului Familiei se imbină cu formularea echivocă a textului legislativ care statuează efectele negative ale neînștiințării creditorului, oare textul “soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” ar avea în vedere:

- inopozabilitatea parțială a contractului matrimonial, în partea înstrăinării averii și trecerii proprietății existente la data încheierii contractului matrimonial de la soțul debitor în favoarea celuilalt soț; sau

- inopozabilitatea totală a contractului matrimonial, inclusiv cu răsfrîngerea efectelor acesteia pe viitor, ceea ce presupune că orice avere dobîndită de către fiecare din soți ulterior încheierii contractului matrimonial se va putea urmări de către creditor ca proprietate comună a soților, indiferent de conținutul clauzelor ale contractului matrimonial (anume în sensul dat norma juridică discutată din art. 32 al. (1) al Codului Familiei este aplicată de instanța de judecată).

Rezumînd cele menționate mai sus, considerăm că norma juridică din art. 32 al. (1) al Codului Familiei nu permite subiectului raporturilor juridice să cunoască cu precizie efectele juridice eventuale ale acestei norme juridice, și să-și facă alegerea conștientă privitor la anumite acțiuni juridice. În acest sens, această prevedere legală nu corespunde evident celor trei criterii de calitate a legii – accesibilitate, previzibilitate și claritate – or, „**norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.**” (așa cum a fost menționat în Hotărîrea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10). Necesitatea examinării calității legii de către autoritățile publice ale Republicii Moldova a fost evidențiată și în jurisprudența CtEDO pe mai multe cauze (Busuioc v. Moldova, cererea nr. 61513/00; Guțu v. Moldova, cererea nr. 20289/02).

Suplimentar, dacă se va constata, că norma legală dedusă controlului constituționalității ar corespunde celor trei criterii de calitate a legii și art. 23 al Constituției RM, ținem să invocăm, că efectele concrete prevăzute de art. 32 alin (1) din Codul Familiei aduc o ingerința disproporțională între drepturile protejate de Constituția, fiind perturbat echilibru între drepturile concurente protejate, și în acest sens norma dată nu este compatibilă cu prevederile art. 46 și 54 ale Constituției RM.

Interesul protejat urmărit prin norma juridică discutată este de a ocroti interesele creditorului la executarea corespunzătoare a creanțelor instituite, prin obligarea la informare corespunzătoare de către persoana care încheie un contract matrimonial, întrucît astfel de acțiune poate diminua averea debitorului, și poate crea riscul de neexecutare a creanței de către creditor. Fiind informat despre diminuarea averii debitorului în urma semnării contractului matrimonial, creditorul nu se poate opune încheierii acestuia, ci poate reacționa prin realizarea

drepturilor prevăzute de al. (2) al art. 32 Codul Familiei, adică să ceară modificarea sau rezilierea contractului matrimonial, sau să realizeze alte drepturi prevăzute. Evidențiem că în acest sens interesul creditorului, care se protejează de lege, este asigurarea dreptului la urmărire averii existente a debitorului și evitarea diminuării acestei averi. În același timp realizarea dreptului la informarea creditorului nu are nicio legătură rezonabilă cu efectele juridice produse de contract matrimonial pe viitor privind stabilirea regimului de proprietate personală a soților asupra bunurilor ce vor fi dobândite după semnarea contractului matrimonial. În acest sens, este evident disproporțională admiterea dreptului creditorului de a urmări averea celuilalt soț, dobândite după încheierea contractului matrimonial și definite clar ca proprietate personală altei persoane decât debitorul creditorului. Or, în caz contrar, legiuitorul urmărind scopul evitării diminuării averii debitorului, a creat spațiu pentru abuzurile din partea creditorului, care va pretinde nu doar la averea existentă, dar și la averea personală dobândită de alt soț decât debitor după semnarea contractului matrimonial, prin ingerința în dreptul de proprietate a unei persoane care nu poartă nicio obligație juridică față de creditor.

În acest context, deși obligația debitorului de a informa creditorul despre semnarea contractului matrimonial este importantă, **nu pot fi negate și ignorate garanțiile legale privind inviolabilitatea dreptului de proprietate și dreptul conferit de lege soților de a administra și a dispune de averea dobândită în căsătorie, inclusiv prin stabilirea regimului contractual bunurilor dobândite.** Înștiințarea sau neînștiințarea creditorilor soților nu condiționează valabilitatea contractelor matrimoniale, chiar și prevederile legale actuale, citate mai sus, obligă soțul debitor doar să informeze creditorul, ci nu să-i ceară încuviințarea la încheierea contractului matrimonial.

Pe de altă parte, nu pot fi ignorate și drepturile garantate la protejarea proprietății personale a altui soț decât debitor, ultimul fiind persoana terță față de raporturile juridice între creditor și debitor-soț. Circumstanțele faptice ale cauzei judiciare în cadrul căreia s-a înaintat prezenta sesizare arată că dreptul de proprietate al altui soț decât debitorul sunt lezate grav prin inopozabilitatea efectelor contractului matrimonial pe viitor, adică instanța de judecată, aplicând norma discutată, găsește că este legală urmărirea de către creditor a bunului altui soț decât debitor, în pofida faptului că bunul dat a fost dobândit peste o perioadă de timp după încheierea contractului matrimonial și conform prevederilor acestui contract constituie proprietate personală a acestui soț. **Astfel, ajungem în situație în care, în temeiul normei legislative, controlul constituționalității căreia se cere, instanța de judecată a anihilat efectele contractului matrimonial pe viitor, iar celalalt soț a devenit răspunzător direct față de creditorii soțului său, pentru neexecutarea obligației de înștiințare, care nici nu îi revenea, și această situație juridică nu ar avea niciun termen de valabilitate sau prescripție, în timp ce legea nu prevede nicio variantă de corectare a situației din partea persoanei interesate.**

Cu alte cuvinte, datorită prevederii legale discutate petiționarei rămâne să tolereze lipsirea de un bun valoros, dar și să aștepte urmărirea averii personale într-o perioadă nelimitată în timp din partea creditorilor soțului, ceea ce contravine evident principiului securității raporturilor civile, promovate de jurisprudența Curții Europene prin prisma prevederilor art. 1 al Protocolul nr.1 la CEDO.

Respectiv, petiționarei, sau oricărei alte persoane care a nimerit în aceeași situație, se aduce ingerința în dreptul de proprietate absolut neproportională interesului protejat prin art. 32 alin (1) al Codului Familiei, disproporționalitatea se manifestă în lipsa unui echilibru just între dreptul creditorului la informare și dreptul persoanei de a stabili regimul contractual al bunurilor în căsătorie și de a-și proteja averea în temeiul art. 1 al Protocolul nr.1 la CEDO.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Reieșind din cele relevate, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, -

SOLICIT:

1. Admiterea prezentei sesizări;
2. Exercițarea controlului constituționalității a textului “În cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” din alineatul (1) articolului 32 al Codului Familiei prin prisma art.art.1, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova;
3. Declararea neconstituțională a textului “În cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” din alineatul (1) articolului 32 al Codului, pe motiv că contravine art.art.1, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

- a) contestația petiționarei împotriva încheierii executorului judecătoresc;
- b) încheierea executorului judecătoresc Vînaga Corneliu nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018;
- c) contract matrimonial din 03.08.2017;
- d) certificat de înmatriculare a automobilului Mazda CX.
- e) încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani nr.3-3856/19 din 02.12.2019;
- f) recursul împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani nr.3-3856/19 din 02.12.2019.

VIII- DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Loculmun. Chișinău.....

Data24.03.2020.....

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (judecător: Natalia Patrașcu)
Dosarul nr. 2r-275/20

ÎN C H E I E R E

26 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ana Panov

Ion Țurcan și Liuba Pruteanu

Examinând, în ordine de recurs, fără citarea părților, cererea înaintată de avocatul Sidorenco Maxim ce acționează în interesele Nadejdei Leahovcenco, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea, înaintată de Leahovcenco Nadejda împotriva lui Cucer Artur, intervenienți accesorii executor judecătoresc Vînaga Corneliu, Leahovcenco Vladimir, cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc,-

C O N S T A T Ă :

La 21 iunie 2018, Leahovcenco Nadejda a înaintat cererea împotriva lui Cucer Artur, intervenienți accesorii executor judecătoresc Vînaga Corneliu, Leahovcenco Vladimir, cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc.

În motivarea cererii depuse, Leahovcenco Nadejda a indicat că, la data de 12 iunie 2018, prin poșta recomandată a primit încheierea nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018, emisă de către executorul judecătoresc Vînaga Corneliu în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-906/2013 din 04 martie 2013 privind încasarea de la Leahovcenco Vladimir în beneficiul lui Cucer Artur datoria în sumă de 12000 euro și cheltuielile de judecată de 5751,68 lei, prin care executorul judecătoresc a dispus ca Agenția Servicii Publice Departamentul înmatricularea mijloacelor de transport și calificare a conducătorilor auto să aplice interdicții la înstrăinarea mijloacelor de transport de model: SCHMITZ SPR 24 culoare gri, a.f. 1991, nr. de înmatriculare CAN 052; SCHMITZ SKO 24 culoare alb, a.f. 1997, nr. de înmatriculare CAO 466; NISSAN QASHQAI culoare bej, a.f. 2010, nr. de înmatriculare COV822; MERCEDES 1735 culoare alb, a.f. 1991, nr. de înmatriculare CCA 351; MAZDA CX3 culoare alb, a.f. 2017, nr. de înmatriculare NYJ651.

A menționat că la fel s-a dispus aplicarea interdicției la eliberarea certificatului de înmatriculare, a plăcilor de înmatriculare, a adeverinței ce conține date din RST, la transmiterea în folosință uzufructuarilor, comodat, leasing, locațiune cu informarea executorului judecătoresc cu privire la mijloacele de transport de care dispune în prezent și va dispune în viitor.

Astfel, a considerat că încheierea nominalizată a executorului judecătoresc este vădit ilegală, întrucât încalcă dreptul de proprietate, garantat de legislația națională și de art. 1 Protocol nr. 1 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, or,

măsurile aplicate limitează grav atât dreptul de dispoziție asupra bunului, cât și dreptul de administrare și folosință a mijloacelor de transport în cauză.

În special, încheierea emisă de executor judecătoresc privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor ce constituie proprietatea ei, a devenit rezultatul unei prezumări nejustificate precum că bunurile asupra cărora s-au aplicat interdicții constituie proprietate comună în devălmășie cu soțul ei Leahovcenco Vladimir, debitor al procedurii de executare.

În acest context, a relatat că deși într-adevăr se află în căsătorie cu Leahovcenco Vladimir din anul 1983, mijloace de transport asupra cărora s-au instituit măsurile de asigurare constituie proprietatea ei personală, motiv din care aceste bunuri nu pot fi urmărite în contul obligațiilor debitorului Vladimir Leahovcenco.

În susținerea opiniei enunțate, a explicat că la data de 04 martie 2013 între Leahovcenco Vladimir și Leahovcenco Nadejda a fost încheiat contractul de delimitare a cotelor-părți din proprietatea comună în devălmășie (autenticat notarial cu nr. 798 la 04 martie 2013), prin care s-a stabilit că (pct. 2.3): Leahovcenco Vladimir deține cu titlu de proprietate $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul Nissan Qashqai numărul de înmatriculare COV 822, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul DAF 95 numărul de înmatriculare CIZ 051, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din semiremorca SCHMITZ SO1 numărul de înmatriculare CAP 118; Leahovcenco Nadejda deține cu titlu de proprietate $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul Nissan Qashqai numărul de înmatriculare COV 822, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul DAF 95 numărul de înmatriculare CIZ 051, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din semiremorca SCHMITZ SO1 numărul de înmatriculare CAP 118.

La aceeași dată, Leahovcenco Vladimir și Leahovcenco Nadejda au semnat contract de donație al automobilului (autenticat notarial cu nr. 798 la 04 martie 2013), prin care Leahovcenco Vladimir a donat, iar ea a primit în dar: $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul Nissan Qashqai numărul de înmatriculare COV 822, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din automobilul DAF 95 numărul de înmatriculare CIZ 051, $\frac{1}{2}$ cotă-parte ideală din semiremorca SCHMITZ SO1 numărul de înmatriculare CAP 118.

Astfel, relatează că în urma încheierii contractului de delimitare a cotelor-părți din proprietate comună în devălmășie din 04 martie 2013 și a contractului de donație 04 martie 2013 automobilul Nissan Qashqai cu numărul de înmatriculare COV 822 și semiremorca SCHMITZ SO1 numărul de înmatriculare CAP 118 (asupra ambelor s-a aplicat interdicție în temeiul încheierii contestate) au trecut în proprietatea personală a dânzei și nu constituie proprietate comună cu soțul Leahovcenco Vladimir, la data emiterii încheierii contestate.

A mai specificat că prin contractul de donație din 11 martie 2017, Marin Taisia i-a donat suma bănească în mărime de 20 000 lei în scopul procurării semiremorcii Schmitz SKO 24, 1997 a.f., cu numărul de înmatriculare CAO 466 de la vânzătorul Cuznețov Rodica (pct. 1 al contractului de donație numit), în pct. 3. al acestui contract de donație se stipulează că obiectul donației după cumpărarea automobilului și înregistrarea acestuia după donatar îl va constitui mijloc de transport propriu zis-Schmitz SKO 24, a.f. 1997.

Respectiv, din banii donați de Marin Taisia în baza contractului de donație din 11 martie 2017, a cumpărat la aceeași dată, 11 martie 2017, de la cet. Cuznețov Rodica semiremorca Schmitz SKO 24, 1997 a.f., n/î CAO 466, în baza contractului

de vânzare-cumpărare. Prin urmare, semiremorca Schmitz SKO 24, 1997 a.f., cu numărul de înmatriculare CAO 466 a fost dobândită de dânsa din contul mijloacelor bănești personale obținute prin donație și constituie proprietatea ei personală, iar soțul Leahovcenco Vladimir neavând nici o cotă din mijlocul de transport în cauză.

În același timp, a relevat că la data de 03 august 2017 între Leahovcenco Vladimir și Leahovcenco Nadejda a fost încheiat contract matrimonial, autentificat notarial cu nr. 5816, potrivit căruia: după încheierea căsătoriei toate bunurile (mobile și imobile) sau drepturile patrimoniale, care au fost dobândite de către unul din soți, vor constitui proprietate a soțului respectiv (pct. 3); soțul nu are niciun drept în privința cărorva venituri obținute de celălalt soț pe parcursul căsătoriei sau după desfacerea acesteia (pct. 6); bunurile imobile sau alte bunuri care în conformitate cu legea se supun înregistrării, precum și valori mobiliare, cote de participare și cote sociale din capitalul întreprinderii se vor procura pe parcursul căsătoriei doar din contul mijloacelor personale și se vor înregistra după acel soț care a investit sumele în procurarea respectivă. În privința unor astfel de bunuri a soțului pe numele căruia bunul a fost procurat și înregistrat va acționa regimul de proprietate divizată (pct. 8).

A explicat că ulterior încheierii contractului matrimonial, la data de 30 martie 2018, a încheiat cu SRL „DAAC Auto” contract de vânzare-cumpărare a automobilului, prin care a procurat din contul mijloacelor personale (obținute prin donație) automobilul Mazda CX 3 la preț de 20 500 euro, prețul fiind achitat de ea în temeiul dispoziției de încasare din 30 mai 2018 și ordinului de încasare 51104 din 30 mai 2018, iar automobilul a fost primit în proprietate în temeiul facturii fiscale seria/nr. IV1804044 din 30 mai 2018, fiind înregistrat pe numele ei și în temeiul contractului matrimonial nr. 5816 din 03 august 2017, constituie proprietatea ei personală.

Și-a întemeiat cererea în baza dispozițiilor art. 1 Protocolul nr. 1 CEDO, art. 127 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 316 Cod civil, art. 19, 22 alin (1), 27, 29 din Codul familiei, art. 161 Cod de executare, art. 166-167 Cod de procedură civilă.

A solicitat anularea încheierii nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018, emisă de către executorul judecătoresc Vînaga Corneliu în cadrul procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2-906/2013 din 04 martie 2013, *în partea* aplicării interdicțiilor la înstrăinare și altor interdicții asupra mijloacelor de transport de model: **SCHMITZ SPR 24** culoare gri, a.f. 1991, nr. de înmatriculare CAN 052; **SCHMITZ SKO 24** culoare alb, a.f. 1997, nr. de înmatriculare CAO 466; **NISSAN QASHQAI** culoare bej, a.f. 2010, nr. de înmatriculare COV 822; **MAZDA CX3** culoare alb, a.f. 2017, nr. de înmatriculare NYJ 651, și compensarea din contul creditorului cheltuielile pentru asistență juridică de 5 000 lei conform actelor anexate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 noiembrie 2019, cererea înaintată de Leahovcenco Nadejda împotriva lui Cucer Artur, intervenienți accesorii executor judecătoresc Vînaga Corneliu, Leahovcenco Vladimir, cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Vînaga Corneliu nr. 078-76r/2018 din 06 iunie 2018, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Exprimându-și dezacordul cu încheierea primei instanțe, la 26 noiembrie 2019, prin intermediul oficiului poștal, recurenta Leahovcenco Nadejda a contestat-o cu recurs.

La data de 25 martie 2020, prin intermediul poștei electronice, avocatul Maxim Sidorenco ce acționează în interesele Nadejdei Leahovcenco, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „în cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” din alin. (1) art. 32 al Codului familiei, prin prisma art. art. 1, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

Analizând actele și circumstanțele cauzei, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Totodată, prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare dintre părți** sau reprezentantul acesteia, precum și de către **instanța de judecată din oficiu**. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către **judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza**. Judecătorul

ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, **limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:** obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La caz, verificând întrunirea condițiilor enumerate mai sus, instanța de recurs constată că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de reprezentantul uneia din părți, împuternicit în conformitate cu prevederile art. 80, 81 din Codul de procedură civilă; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din aceste raționamente, instanța de recurs ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

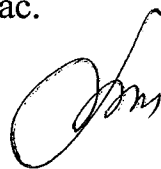
DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de avocatul Sidorenco Maxim ce acționează în interesele Nadejdei Leahovcenco privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „în cazul neexecutării acestei obligații, soțul debitor răspunde pentru obligațiile sale indiferent de conținutul contractului” din alin. (1) art. 32 al Codului familiei, prin prisma art. art. 1, 23, 46, 54 din Constituția Republicii Moldova.

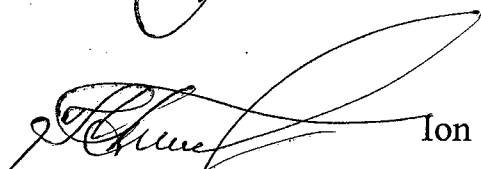
Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de avocatul Sidorenco Maxim ce acționează în interesele Nadejdei Leahovcenco.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

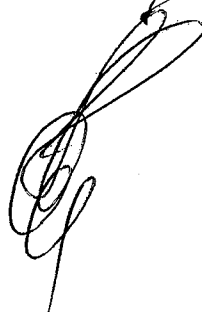
Președintele ședinței, judecătorul

Ana Panov

Ion Țurcan

Liuba Pruteanu

